

KAINUUN hyvinvointialue

Kainuun hyvinvointialueen tiedotelehti

tammikuu 2022

Perustietoa Kainuun hyvinvointi- alueesta, aluevaaleista ja sote-uudistuksesta

Millaiset ovat tulevaisuuden sote- ja pelastuspalvelut Kainuussa? Äänestä aluevaaleissa 23. tammikuuta!

#aluevaalit
vaalit.fi

#soteuudistus
#kainuunhyvinvointialue

Hyvä kainuulainen!

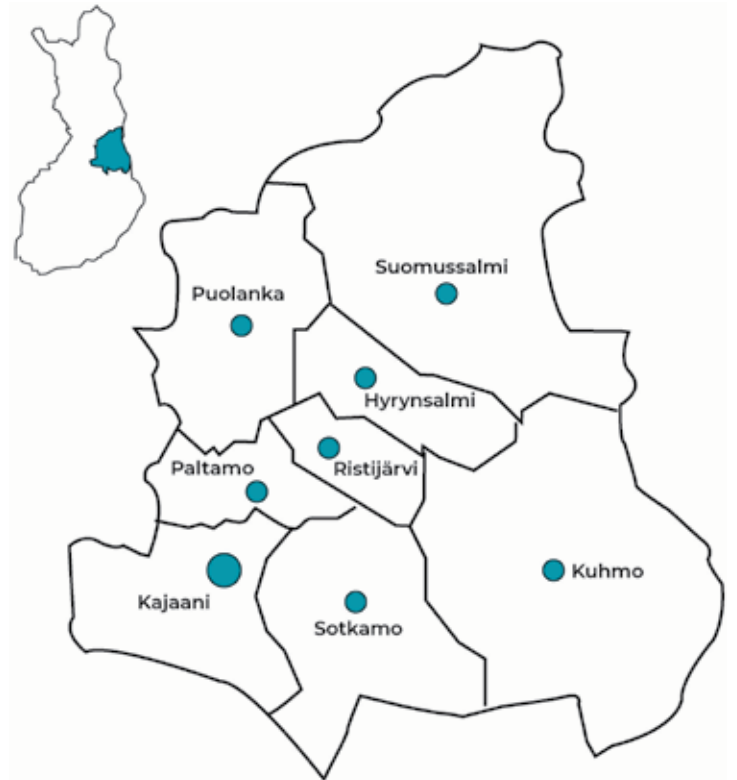
Käynnissä on yksi suurimpia julkisia palveluita koskeva suomalainen uudistus. Vuoden 2023 alussa sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyy kunnilta uusille hyvinvointialueille koko maassa, Helsinkiä lukuun ottamatta.

Kainuussa uudistus tarkoittaa käytännössä sitä, että Kainuun pelastuslaitoksen ja Kainuun soten toiminnot sovitaan yhteen. Myös Puolangan kunnan sote-toiminnot ovat jatkossa järjestämisvastuun osalta samassa kokonaisuudessa.

Uudistuksen myötä kainuulaiset valitsevat vaaleilla valtuutetut, jotka päättävät hyvinvointialueen toiminnasta, palveluista ja taloudesta. Tämän vuoksi on tärkeää, että Sinäkin käytät äänioikeutasi!

Hyvinvointialueet veloitetaan turvaamaan etenkin perusterveydenhuollon ja sosiaalihuollon lähipalvelut. Nämä ovat pääosin julkisia palveluja, ja niitä täydentävät entiseen tapaan yksityiset palveluntuottajat sekä järjestöt. Kunnat vastaavat jatkossakin muun muassa päivähoidosta, opetuksesta, teknisistä palveluista, liikunnasta ja kulttuurista. Sote-uudistuksessa kuntien vastuu kainuulaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä korostuu vahvasti.

Suomessa on jatkossa yhteensä 21 hyvinvointialuetta, joista Kainuun maakunta on yksi. Hyvinvointialueen toiminnasta on säädetty sitä koskevassa laissa.

Perustietoa Kainuun hyvinvointialueesta

- Asukkaita n. 70 000
- Paloasemat, sosiaalihuollon palvelut ja terveysasemat kaikissa kunnissa sekä Vuolijoen

- Terveyskeskussairaalat Kuhmossa, Sotkamossa ja Suomussalmella
- Kainuun keskussairaala Kajaanissa
- Henkilöstöä tulevalla hyvinvointialueella on noin 4000
- Vuosibudjetti arviolta 360 – 370 M€

Hoidamme ja turvaamme kainuulaisten arkea – yhdessä

Kainuussa sote-uudistus toteutuu monilta osin muuta maata pienemmällä muutoksilla. Tämä johtuu jo vuosituhannen alkupuoliskolla tehdyistä isoista rakennemuutoksista, joiden myötä sosiaali- ja terveydenhuollon toiminnot on järjestetty yhteisessä kuntayhtymässä. Myös pelastuslaitoksen toiminnot ovat olleet alueellisia jo pitkään. Muutos kunnittaisesta toiminnasta maakunnallisiin ei siis enää ole uusi asia kainuulaisille.

"Pelastuslaitos vastaa jatkossakin onnettomuuksien ennalta-

ehkäisystä, pelastustoiminnasta sekä varautumisesta. Työllistämme tällä hetkellä noin 90 vakinaista henkilöä sekä sopimuspalokunnissa noin 130 henkilöä yhteensä 12 paloasemalla. Hyvinvointialueen perustaminen tuo meidät entistä tiiviimmin sote-palveluiden yhteyteen ja jatkamme moniammatillista työtä kainuulaisten arjen turvallisuuden eteen", kertoo Kainuun pelastusjohtaja **Anssi Parviainen**.

"Järjestämisvastuun muutos ei käytännössä suoraan vaikuta asukkaisiin, eikä edellytä toimenpiteitä kuntalaisilta. Palvelumuotoja on edelleen kehitettävä esimerkiksi täydentämällä toimipisteissä tarjottavia palveluita verkkopalveluilla ja kotiin tuotavilla palveluilla. Kainuun soten noin 3900 terveydenhuollon, sosiaalihuollon ja tukipalveluiden ammattilaista siirtyvät hyvinvointialueen palvelukseen ensi vuoden alussa – omat tutut hoitajat ja asiakastyöntekijät jatkavat siis edelleen", toteaa Kainuun soten kuntayhtymän johtaja **Maire Ahopelto**.

"Hyvinvointialue ei merkittävil-

tä osin tuo suuria muutoksia puolankalaisten arkeen", luonnehtii Puolangan pormestari **Harri Peltola**. "Perusterveydenhuolto jatkuu aiemman sopimuksen mukaan yksityisen palveluntuottajan toimintana. Erikoissairaanhoidon osalta Terveystalon sairaala kuitenkin myös Kainuun keskussairaala palvelevat puolankalaisia entiseen tapaan. Pelastuslaitos jatkaa toimintaansa ensihoidon kanssa uusissa tiloissaan aiempaan tapaan".

Kainuun sote

Kainuun hyvinvointialue -lehti

Julkaisija: Kainuun hyvinvointialueen väliaikainen valmistelutoimielin

Päätoimittaja: Terho Pekkala

Kuvat: Kainuun sote, Kainuun pelastuslaitos, STM, Teemu Sirviö (kansikuva)

Taitto: Kaista Design, Kajaani

Paino: Suomalainen Lehtipaino Oy

Sinä valitset hyvinvointi- alueen päättäjät!

Kaikilla hyvinvointialueilla on jatkossa aluevaltuusto, joka valitaan aluevaaleilla neljän vuoden toimikaudeksi. Valtuusto käyttää ylintä päätösvaltaa ja päättää hyvinvointialueen toiminnasta, palveluista ja taloudesta.

Aluevaaleissa siis kainuulaiset itse valitsevat ketkä päättävät millaisia palveluita maakunnassa jatkossa järjestetään. Neuvolat, terveysasemien vastaanotot, hammaslääkärit, vanhusten hoito, keskussairaala, aikuissosiaali-palvelut, paloasemat - tässä muutamia meidän kaikkien arkeen vaikuttavia tärkeitä palveluita.

Päätösvalta on alueen asukkaiden valitsemalla hallinnolla – Ää-

nelläsi on siis merkitystä meidän kaikkien hyvinvointiin!

Hyvinvointialueen ja tehtävät ovat hyvin samankaltaisia kuin nykyisten kuntien tai kuntayhtymien päätöksenteossa, mutta jatkossa ne ovat koko aluetta koskevia. Valtuusto päättää siis kainuulaisten erikoissairaanhoidon, paikallisten sosiaali- ja terveyskeskusten, päihde- ja mielenterveystyöhön tai vammaisten hoidon, pelastustoiminnan tai lapsiperheiden palveluista. Kyse on siis myös lähipalveluitamme koskevista ratkaisuista vuoden 2023 alusta lukien.

Hyvinvointialueen tehtäviä

- Perusterveydenhuolto
- Erikoissairaanhoido
- Sosiaalihuolto
- Lasten, nuorten ja perheiden palvelut
- Työikäisten palvelut
- Ikääntyneiden palvelut
- Mielenterveys- ja päihdepalvelut
- Vammaispalvelut
- Oppilas- ja opiskelijahuolto
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen
- Pelastustoimi

Aluevaalit 23.1.2022 Äänestää voi myös ennakkoon 12.–18. tammikuuta

Ensimmäiset aluevaalit toimitaan samalla tavalla kuin kunnalliset vaalit. Varsinainen vaalipäivä on sunnuntaina 23.1.2022. Ennakkoäänestys kotimaassa alkaa 12. tammikuuta.

Vaalipäivänä voi äänestää vain siinä äänestyspaikassa, joka mainitaan äänioikeutetulle lähetyksessä äänioikeusilmoituksessa.

Ennakkoäänestysaikana äänestyspaikan voi valita vapaasti. Äänestyspaikoista ja niiden au-

kioloajoista saat tarkempaa sinulle lähetystä ilmoituksesta tai oikeusministeriön vaalisivuilta vaalit.fi

Hyvinvointialue on oma vaalipiirinsä eli Kainuussakin on mahdollisuus äänestää ehdokkaita koko hyvinvointialueelta, ja tulos lasketaan koko Kainuuta koskien. Valtuutetut edustavat siis suoraan äänestäjiä, eivät esimerkiksi kuntia.

Aluevaalien vaalitapa on suh-

teellinen, avoin listavaali kuten kuntavaaleissa. Suhteellinen vaalitapa tässä tarkoittaa sitä, että puolue saa aluevaltuustoon paikkoja samassa suhteessa kuin se saa ääniä vaaleissa. Valtuustossa ei ole kuntakiintiöitä.

Kainuussa valitaan 59 aluevaltuutettua, jotka aloittavat toimikautensa 1. maaliskuuta 2022. Kainuun aluevaaleissa ehdolla on 379 henkilöä eri poliittisista puolueista.

Miksi sote-uudistusta tarvitaan?

Suomalaiset ikääntyvät ja tarve hoivalle kasvaa. Samalla meitä syntyy aiempaa vähemmän, eikä työssäkäyviä ja siten verotuloja ole riittävästi kattamaan palvelutarvetta. Palvelujärjestelmää on muutettava, jotta voimme ylläpitää turvallisuutta ja hyvinvointia ympäri koko maan.

Sote-uudistuksen päämääränä on, että kaikki saavat laadukkaita sosiaali- ja terveyspalveluja yhdenvertaisesti ja että hyvinvointi ja terveyserot kaventuvat. Tavoitteena on myös turvata ammattitaitoisen työvoiman saanti.

Suomessa hyvinvointialueet ovat väestöltään ja rakenteeltaan erilaisia. Esimerkiksi no-

peasti ikääntyvän ja sairastavan sekä harvaan asutun Kainuun tilanne on monilta osin haastava. Siksi Kainuussakin tarvitsemme uusia tapoja ja mahdollisuuksia toimia omaan ympäristöömme soveltuvilla tavoilla. Tätä varten kainuulaiset valitsevat päättäjensä varmistamaan tavoitteiden toteutumisen.

Lisätietoja sote- ja hyvinvointialueiden uudistuksista löydät valtakunnalliselta sivustolta:

soteuudistus.fi

Kainuun hyvinvointialueen valmistelu

luokiltaan isoina. Vain ratkaisujen myötä voimme varmistaa kainuulaisille hyvin toimivat palvelut. Kainuun hyvinvointialueen tulee olla myös aidosti hyvä työnantaja osaavan työvoiman varmistamiseksi”, korostaa Timo Korhonen.

Miten hyvinvointialueen palvelut rahoitetaan?

Hyvinvointialueen rahoitus koostuu Kainuussakin pääosin valtion rahoituksesta

ja oman toiminnan tuloista. Alueet ovat rahoituksen käytön suhteen itsenäisiä, mutta palvelut on turvattava lainsäädännön mukaisesti. Valtion rahoitus katetaan käytännössä niin, että kustannuksia ja tuloja siirtyy kunnilta hyvinvointialueille. Kunnallis- ja valtion verotuksen muutokset pyritään tekemään niin, ettei verotus ei kiristy. Hyvinvointialueilla ei uudistuksen alkaessa ole verotusoikeutta.

Hyvinvointialueet eroavat toisistaan palvelutarpeiden ja muiden taustatekijöiden suhteen. Yksittäisen alueen rahoitus määräytyy erityisesti soten sekä pelastustoimen tarpeiden mukaan. Rahoitusmalli sisältää myös kannusteita kustannusten kasvun hallintaan. Rahoituksen yksityiskohtia muokataan edelleen uudistuksen toimeenpanon edetessä.

Kainuun hyvinvointialueella vuoden 2023 budjetti on arviolta noin 360–370 milj. euroa. Aluevaaleissa valittavat uudet päättäjät joutuvat ratkaisemaan mitä ja miten rahoituksella järjestetään eli rahoituksen ja toiminnan suhdetta on jatkuvasti arvioitava.

Ennen hyvinvointialueen toiminnan käynnistymistä vuoden 2023 alussa valmistelusta vastaa väliaikainen valmistelutoimielin (VATE), jonka tehtävistä on säädetty uudistusta koskevassa laeissa. VATE muodostuu Kainuun kuntien, Kainuun soten sekä pelastuslaitoksen viranhaltijoista.

VATEN toimintaa Kainuussa johtaa valmistelujohtaja **Timo Korhonen**.

”Eri tehtäväkokonaisuuksia varten on koottu viisi päätyöryhmää mm. talousasioiden, johtamisen, palveluiden, ICT:n sekä eri yhdyspintojen kysymysten ratkomiseksi. Ensimmäinen on saatava valmiiksi väliaikaishallinto sekä siirtyvän henkilöstön, omaisuuden ja sopimusten selvittäminen. Isompi tavoite on löytää ratkaisut, joilla tarvittavat hyvinvointipalvelut turvataan myös tulevaisuudessa kaikille kainuulaisille”, kertoo Korhonen.

”Työ jatkuu myös aluevaltuuston aloituksen jälkeen niin, että toiminnot voidaan siirtää hyvinvointialueelle 1.1.2023. Valmistelua haastavat monet eri asiat – talous, osaavan työvoiman saatavuus ja palvelutarpeen kasvu keskeisimpinä ja koko-

1.1.2023
- Hyvinvointialue aloittaa
- Kainuun soten, Kainuun pelastuslaitoksen ja Puolangan sote-palveluiden yhteinen organisaatio

2022
- Valmistelun toinen vaihe
- Palveluiden, talouden, tietohallinnon ja yhteisötoiminnan organisointi

1.3.2022
- Aluevaltuusto aloittaa

28.2.2022
- Valmistelun 1. vaihe valmiina
- Selvitys mm. henkilöstön, omaisuuden, tilojen ja sopimusten siirrosta

23.1.2022
- Kainuulaiset äänestävät aluevaaleissa päättäjät aluevaltuustoon

2021
- Lainsäädäntö voimaan
- Väliaikainen valmistelutoimielin aloittaa

Henkilöstön asema

Koko Suomessa hyvinvointialueille siirtyy yli 200 000 julkisen sektorin työntekijää. Kainuussa siirtyvää henkilöstöä on noin 4000. Henkilöstö luovutetaan ns. vanhoina työntekijöinä.

Henkilöstöjärjestöt ja työnantajat neuvottelevat siirroista ja muista yksityiskohdista lakien ja sopi-

musten mukaisesti. Osapuolet myös tiedottavat henkilöstöä väliaikaisen valmistelutoimielimen toiminnasta ja valmistelun etene- misestä.

Henkilöstön edustajia osallistuu myös hyvinvointialueen työryhmiin ja muihin valmistelutoimiin.

Osallisuus

Asukkaiden osallisuus on yksi hyvinvointialueen suunnittelussa ja toteutuksessa huomioitava periaate. Hyvinvointialueet organisoitetaan tutuilla demokraattisen päätöksenteon menetelmillä. Asukkaat siis valitsevat itseään edustavat valtuutetut, jotka tekevät ratkaisuja alueen palveluita ja hallintoa koskien.

Väliaikaisen valmistelutoimi-

elimen yhtenä tehtävänä on suunnitella maakunnan alueen osallisuuden ja yhteistoiminnan järjestelyitä. Valmistelussa on mukana esimerkiksi järjestöjen ja muun vapaaehtoistoiminnan edustajia. Hyvinvointialue huolehtii jatkossa myös nuorisosekä vanhus- ja vammaisneuvostojen toiminnan järjestämisestä.

Osallisuutta vahvistetaan myös

avomilla palaute- ja keskustelutilaisuuksilla, joissa käsitellään ajankohtaisia tai asukkaiden esiin nostamia asioita.

Tule mukaan seuraamaan live-lähetystä **”Miten hyvinvointialuevaalit vaikuttavat kansalaisen arkeen?”**

ke 19.1 ja pe 21.1 klo 18-19.30 osoitteessa www.suomen.tv

Lisätietoja

Kainuun hyvinvointialueen verkkosivut löydät osoitteesta: sote.kainuu.fi/hyvinvointialue

Katso myös lisätietoja ja vastauksia yleisimpiin kysymyksiin valtakunnalliselta sivustolta: soteuudistus.fi

twitter.com/soteukainuu

[@kainuunhyvinvointialue](https://www.facebook.com/kainuunhyvinvointialue)

[@kainuun_hyvinvointialue](https://www.instagram.com/kainuun_hyvinvointialue)